

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 08 Temmuz 2021
Sayı : 1837

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ali Fazıl KASAP
Kütahya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Takim Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih : 09 Temmuz 2021	Esas No: 2/3741

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİSİ
09 Temmuz 2021
Numara

GENEL BAŞKAN
09 Temmuz 2021
841336
BAŞKANLIK YERİ

GENEL GEREKÇE

Yap- İşlet-Devret diğer adıyla Kamu-özel-işbirliği (KÖİ) modeliyle yapılan projelerin garanti ödemeleri tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını nedeniyle birçok ülkede mücbir sebep ilan edilerek ertelenmiş, dondurulmuş ya da fesih edilmiştir. Türkiye’de yatırım büyüklüğü 150 milyar doları aşan Kamu-özel-işbirliği (KÖİ) projeleri çerçevesinde 2020 Mart ayından beri salgın koşulları yaşanmasına rağmen iktidar tarafından mücbir sebep ilan edilmeksizin yüklenici firmalara 2020 yılı için 18.8 milyar lira garanti ödemesi gerçekleştirilmiştir. 140 ülkenin şirketlerinin temsil edildiği uluslararası örgüt olan Milletlerarası Ticaret Odası’nın mücbir sebep hallerine ilişkin olarak sözleşmelere eklenmek üzere tavsiye niteliğinde hazırlanan örnek maddeler kitapçığında da salgın hastalıkların mücbir sebep olarak kabul edilmesinin kararlaştırılabileceği önerilmektedir. İngilizce de “Act of God” olarak veya hukuk dilinde “Force majeure” olarak geçen mücbir sebep, “hukukta görevin, taahhüdün ve sorumluluğun yerine getirilmesine engel teşkil edebilecek nitelikte bulunan ölüm, iflas, hastalık, tutukluluk, afet ve buna benzer hallerdir.” şeklinde tanımlanmaktadır. Gerek uluslararası yayınlarda gerekse yerel mevzuatlarda salgın hastalığın mücbir sebep ilan edilmesi yönünde kararlar ve örnekler var iken Türkiye’nin Kamu-özel-işbirliği projelerinin garanti ödemelerini mücbir sebep ilan etmemesi kamu zararına neden olmakta ve bütçe yükünü arttırmaktadır. Kamu-özel-işbirliği (KÖİ) ve Şehir hastanelerinin bütçeye olan yükü her yıl artmaktadır. Sadece 2020 yılı bütçesinden Kamu-özel-işbirliği projelerine ayrılan pay 14 milyar TL’dir. Kur farkından dolayı 2020 yılında ödenen meblağ ise 18.8 milyar TL’dir. Garanti ödemeleri mücbir sebep ilan edilmediği için bu tutarın 2020 yılı bütçe açığına oranı yüzde 10,40 düzeyindedir. Kamu-özel-işbirliği projelerinin sözleşmeleri çerçevesinde yapılan garanti ödemeleri eğer mücbir sebep ilan edilmezse, salgın etkilerinin 2023 yılına kadar süreceği göz önüne alındığında; seyahatlerin azalması, havalimanlarının ve otoyolların istenen doluluk oranına ulaşamayacağı varsayıldığında yıllar içerisinde bu ödemeler hem bütçe yükünü arttıracak hem de bütçe açığına olan oran büyüyecektir. Zafer Havalimanı, Avrasya Tüneli, Kuzey Marmara Otoyolu gibi 250’ye yakın proje; planlanmasından ihalesine, uygulanmasından kontrolüne kadar sayısız sorun içeren ve yüzde 51’i havaalanı yatırımları olmak üzere sağlık, ulaşım, enerji, kentsel altyapı gibi birçok alanda uygulanan Kamu-özel-işbirliği projelerine ilişkin Sayıştay’da çekincelerini ortaya koymaktadır. Son yıllarda yapılan kamu ihaleleri incelendiğinde, büyük ihalelerin hemen hemen hepsinin belli şirketler tarafından alındığı görülmektedir. Kamu-özel-işbirliği (KÖİ) projeleri birçok ülkede olduğu gibi acilen mücbir sebep kabul edilmeli, sözleşmeler TL’ye çevrilmeli ve garanti ödemeleri ertelenmelidir. Bu Kanun teklifi ile Yap-İşlet-Devret ve Yap-Kirala-Devret modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan projeler kapsamında taahhüt edilen talep garantisi ödemelerinin Türk lirasına çevrilmesi, ülke çapında ortaya çıkabilecek tabii afet, tehlikeli salgın hastalık veya ağır ekonomik bunalım hallerinde bu hallerin bitimine kadar taahhüt edilen talep garantisi ödemelerinin ertelenmesi, uygulamaya geçen veya geçecek olan sözleşmelerin icrası sırasında taraflar arasında doğabilecek hukuki ihtilaflarda Türk hukukunun uygulanması, davaların Türkiye’de görülmesi ve ihtilafların çözümünde Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin görevli ve yetkili kılınması ve her türlü ödeme garantisini, oluşan veya oluşabilecek kamu zararını azaltmak üzere miktar ve tutar olarak yeni baştan düzenlemeye Cumhurbaşkanına yetki verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yatırım bedelinin idare veya hizmetten yararlananlarca ödenmesinin mümkün olduğu Yap-İşlet-Devret projelerinde, sözleşme tarafı merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, işletme süresi içinde taahhüt ettikleri garanti kapsamında doğabilecek ödeme yükümlülüklerinin idare bütçelerinden ödenmesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna ek madde eklenerek Yap-İşlet-Devret ve Yap-Kirala-Devret modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan projeler kapsamında taahhüt edilen talep garantisi ödemelerinin Türk lirası üzerinden hesaplanması ve ülke çapında ortaya çıkabilecek tabii afet, tehlikeli salgın hastalık veya ağır ekonomik bunalım hallerinde bu hallerin bitimine kadar taahhüt edilen talep garantisi ödemelerinin ertelenmesi amaçlanmıştır.

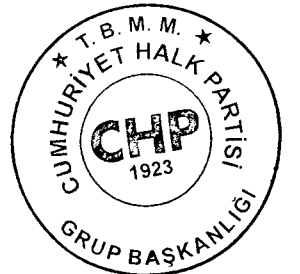
MADDE 3- Kovid-19 salgını sebebiyle birinci fıkra kapsamında belirtilen projeler kapsamında taahhüt edilen talep garantisi ödemelerinin pandeminin bittiğinin ilan edildiği tarihe kadar ertelenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- Yap-İşlet-Devret ve Yap-Kirala-Devret modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan projeler nedeniyle verilmiş olan her türlü ödeme garantisini, oluşan veya oluşabilecek kamu zararını azaltmak üzere miktar ve tutar olarak yeni baştan düzenlemek için Cumhurbaşkanıya yetki verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 5- Yap-İşlet-Devret ve Yap-Kirala-Devret modelleri çerçevesindeki projeler nedeniyle uygulamaya geçen veya geçecek olan sözleşmelerin icrası sırasında taraflar arasında doğabilecek hukuki ihtilaflarda Türk hukukunun uygulanması, davaların Türkiye’de görülmesi ve ihtilafların çözümünde Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin görevli ve yetkili olması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Yürürlük maddesidir.

MADDE 7- Yürütme maddesidir.

**BAZI YATIRIM VE HİZMETLERİN YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ
ÇERÇEVESİNDE YAPTIRILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 3996 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Talep garantisi ödemeleri

EK MADDE 3- Bu Kanun ile 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesi ve 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 20 nci maddesi uyarınca yap-ışlet-devret ve yap-kirala-devret modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan projeler kapsamında taahhüt edilen talep garantisi ödemeleri Türk lirası üzerinden hesaplanır.

Ülke çapında etkili olan tabii afet, tehlikeli salgın hastalık veya ağır ekonomik bunalım hallerinde, bu hâllerin bitimine kadar taahhüt edilen talep garantisi ödemeleri ertelenir.”

MADDE 3- 3996 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Zorlayıcı nedenle talep garantisi ödeme yükümlülüğünün ertelenmesi ve mevcut yabancı para cinsinden garantilerin Türk lirasına çevrilmesi

GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanun ile 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesi ve 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 20 nci maddesi uyarınca yap-ışlet-devret ve yap-kirala-devret modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan projeler kapsamında ödenmesi gereken, yabancı para cinsi üzerinden hesaplanmış olan talep garantisi ödemeleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ki kur üzerinden Türk lirasına çevrilir.

Kovid-19 salgını sebebiyle; birinci fıkra kapsamında belirtilen projeler kapsamında taahhüt edilen talep garantisi ödemeleri, pandeminin bittiğinin ilan edildiği tarihe kadar ertelenir.”

MADDE 4- Bu Kanun ile 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik

Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesi ve 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 20 nci maddesi uyarınca yap-işlet-devret ve yap-kirala-devret modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan projeler nedeniyle verilmiş olan her türlü ödeme garantisini, oluşan veya oluşabilecek kamu zararını azaltmak üzere miktar ve tutar olarak yeni baştan düzenlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

MADDE 5- Bu Kanun ile 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesi ve 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 20 nci maddesi uyarınca yap-işlet-devret ve yap-kirala-devret modelleri çerçevesindeki projeler nedeniyle bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla uygulamaya geçen veya geçecek olan sözleşmelerin icrası sırasında taraflar arasında doğabilecek hukuki ihtilaflarda Türk hukuku uygulanır, davalar Türkiye’de görülür ve ihtilafların çözümünde Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri görevli ve yetkilidir.

MADDE 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür

